מרכז מפנה - התערבות טיפולית מוקדמת באוטיזם

אחד לכל שמונים (1:80) ילדים בישראל מאובחן באוטיזם; בארה"ב אחד לארבעים ושמונה (1:48); התופעה הפכה לאפידמיה של המאה ה-21!

טיפול במרכז מפנה.

(צילום: נטע אלונים).

מהו אוטיזם? אוטיזם הינו הפרעה התפתחותית בתחום הקשר והתקשורת, המאופיינת בשני קריטריונים מרכזיים:

1. חסך עקבי באינטראקציה ותקשורת חברתית (היעדר הדדיות, היעדר שיתוף בעניין או רגשות, היעדר קשר עין, או קשר עין נמוך, היעדר תקשורת לא מילולית, היעדר שפת גוף ושימוש בג'סטות וחוסר הבנה של מערכת יחסים או קונטקס חברתי).

2. דפוסים התנהגותיים מוגבלים וחזרתיים (תנועות סטריאוטיפיות, שימוש חזרתי בחפצים או שפה, צורך ברוטינה טקסית וקבועה, קושי להתמודד עם שינויים כולל אוכל, קבעון ומיקוד אינטנסיבי באותו עניין, יתר או תת רגישות סנסורית, קולות, מגע, ריח, אור).

בסוף החודש תחגוג עמותת מפנה לטיפול הכשרה ומחקר של אוטיזם בינקות, 30 שנה להיווסדה, בערב גאלה שיתקיים במוזיאון ארץ ישראל בתל אביב. מרכז מפנה, אשר החל עבודתו בחיפה (1987) ממוקם ב-20 השנים האחרונות בבניין אבן ישן ויפהפה בראש פינה. לכאן מגיעות משפחות מכל רחבי הארץ והעולם עם ילדיהן התינוקות שאובחנו באוטיזם, לטיפול משפחתי אינטנסיבי של שלושה שבועות. מרכז מפנה הינו המרכז הראשון והיחיד מסוגו בישראל שפיתח תוכנית טיפולית באוטיזם בינקות, המקיפה את כל המשפחה הגרעינית.

מרכז מפנה בראש פינה.

בהתבסס על ההנחה שההורים הינם המשאב העיקרי לסיפוק הצרכים של ילדיהם ובעלי יכולת לקדם את התפחות ילדיהם במהלך השלבים המוקדמים והמשמעותיים של הינקות, מקיפה התוכנית את המשפחה הגרעינית כולה. הגישה הטיפולית הינה הוליסטית ומשלבת היבטים רפואיים, ביולוגיים, פסיכולוגים-חברתיים וסביבתיים ומתמקדת בכל המרכיבים ההתפתחתיים של התינוק - פיזיים, סנסורים, מוטורים, רגשיים וקוגניטיביים - באמצעות טיפול במשחק הדדי, שיטה שפותחה במרכז מפנה על מנת למנף את יכולותיו של התינוק למעורבות ותקשורת עם סביבתו מתוך סקרנות והנאה.

ההורים מעורבים באופן מלא ומקבלים הכשרה רלוונטית לתהליכים הטיפוליים של ילדיהם על מנת להמשיך וליישמם בחיי היום יום שלהם.

מסגרת הטיפול כוללת 3 שלבים: טיפול משפחתי מערכתי אינטנסיבי קצר מועד; טיפול המשך בבית המשפחה ושילוב בגן ילדים בליווי הדרכה.

הצוות הטיפולי כולל מומחים בתחומי הרפואה, פסיכולוגיה, פסיכותרפיה, טיפול משפחתי והתפתחות בגיל הרך, אשר הוכשרו על פי גישת מפנה.

גיל האיבחון בישראל הינו הצעיר ביותר בעולם ועומד היום על שנה וחצי. למרכז מפנה יש תרומה גדולה לכך.

ד"ר חנה אלונים, ראשת מרכז מפנה וחברה בוועדת ההיגוי הבינלאומית לאוטיזם ICF אומרת: "במשך השנים, כשהיו הורים מגיעים לפגישה בעקבות איבחון של ילדיהם בסביבות גיל 3 והיינו שואלים מתי לראשונה הבחנתם שמשהו אינו כשורה, היו רובם עונים: עד גיל שנה הילד שלנו התפתח באופן נורמלי ואז חלה נסיגה.

"עסקנו הרבה בשאלה: מה קורה בגיל שנה שגורם לנסיגה הזו? ואז יצאנו למחקר שארך עשר שנים משנת 1997 עד 2007 ובו בדקנו קלטות וידיאו שתועדו על ידי הורים את שנת חייהם הראשונה של 110 ילדים שאובחנו באוטיזם בגילאים מאוחרים יותר. המימצאים פורצי הדרך הצביעו על כך שאצל 89% מהתינוקות ניתן היה לזהות סימפטומים הקשורים באוטיזם כמו חוסר קשר עין, פאסיביות יתר, חוסר תגובה לקול או נוכחות הורים, כבר בחודשים הראשונים לחייהם. זה לא שההורים לא ראו את הסימפטומים, אלא שרובם לא הבינו את המשמעות לכך.

"כתוצאה מהמחקר שהתפרסם בכמה כתבי עת חשובים, פיתחנו את ה-ESPASI, כלי סריקה לאיתור מוקדם של חשד לאוטיזם אצל תינוקות, אותו אנו מלמדים ברחבי העולם.

"בהדרגה הורדנו את גיל הילדים המטופלים והיום אנו מטפלים בפעוטות עד גיל שנתיים בלבד.

"במחקר נוסף בו השווינו שתי קבוצות מטופלות האחת של תינוקות בני שנה עד שנתיים והשנייה של פעוטות בני שנתיים עד שלוש ניתן לראות פער משמעותי בתוצאות הטיפול, לטובת הקבוצה הצעירה.

"ההתפתחות הביולוגית של המוח בשנת החיים הראשונה מאפשרת השפעה מכרעת על התפתחותו של התינוק".

שימו לב
לנורות
האדומות
גילוי מוקדם עשוי למנוע
התפתחות אוטיזם

שימו לב לנורות האדומות!

8 סימנים המצביעים על הפרעה בהתפתחות הקשר אצל תינוקות בשנת החיים הראשונה, שכל הורה צריך לדעת:

1. פאיסיביות יתר:

חוסר בכי, חוסר תנועה, העדר עניין בסביבה - לעיתים קרובות התינוק נראה נינוח, אינו מראה סימנים של חוסר נוחות, רעב וכדומה.

2. פעילות יתר:

בכי מתמשך, חוסר רוגע פיזי, תנועתיות יתר. לעיתים תינוקות שנראים פאסיביים במהלך שנת חייהם הראשונה נעשים אקטיביים בשנת החיים השניה.

3. חוסר רצון או התנגדות לאכול או לינוק:

אחוז גבוה מהילדים בספקטרום האוטיזם מראים קשיי אכילה ברמות שונות - סירוב לינוק, התנגדות למעבר לבקבוק או למעבר מאוכל נוזלי למוצק, אכילה מתוך תפריט צר.

4. חוסר קשר עין ישיר עם אנשים:

לתינוק עם הפרעה התפתחותית בתקשורת אין קושי להתבונן בחפץ אולם יכול לגלות קושי ליצור קשר עין ישיר עם אנשים.

5. חוסר תגובה לקול או לנוכחות ההורה:

אין הפניה של הראש, חיוך או מלמול, התינוק אינו מגיב לקריאת שמו, גם אם התינוק איננו שומע הוא יגיב לנוכחות ההורה. בכל מיקרה יש לבצע בדיקת שמיעה.

6. רתיעה ממגע של הורה או כל אדם אחר:

חלק מהתינוקות חווים הצפה תחושתית ולכן מגע פיזי מפריע להם. חשוב להבין שהתינוק אינו דוחה את ההורים, אלא חווה קושי אמיתי בתחושה הטקטילית (עורית).

7. עיכוב בהתפתחות המוטורית:

ישנם תינוקות עם הפרעה בהתפתחות הקשר שהתפתחותם המוטורית מהירה, אולם לעיתים קרובות לתינוקות אלה יש היפוטוניה (מתח שרירי נמוך) וההתפתחות המוטורית שלהם מעוכבת. סימן זה לכשעצמו אינו מובהק לאוטיזם.

8. גדילה מואצת של היקף הראש ביחס לנקודת ההתחלה:

במיקרים מסויימים ילדים המאובחנים עם אוטיזם נולדים עם היקף ראש קטן יחסית, אך בתוך שנה עשוי ההיקף לגדול במהירות מואצת ומגיע למימדים גדולים בהשוואה להיקף הראש של ילדים עם התפתחות תקינה. סימן זה אינו מובהק לאוטיזם.

סימן אחד מתוך השמונה אינו מלמד על הפרעה הקשורה באוטיזם! בכל מיקרה יש לערוך בדיקות מקיפות על מנת לשלול קיומה של בעיה רפואית!

הכשרת מטפלים: בית הספר הראשון להכשרת מטפלים בתחום האוטיזם בישראל, הוקם בשנת 2001 על ידי מרכז מפנה בשיתוף עם בית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת בר אילן. בית הספר מציע קורס של שנתיים המתמקד באוטיזם אצל תינוקות וטיפול משפחתי על פי גישת מפנה. בוגרי בית הספר עובדים עם פעוטות ובני משפחתם במסגרת טיפול ההמשך, בבתי המשפחות בקהילה.

בתאריך 30/11/17, יום חמישי, יתקיים ערב גאלה לציון 30 שנות מפנה, במוזיאון ארץ ישראל בתל אביב.

עיצוב: מיכל נגלה
צילום: אילן בשור

מרכז מפנה

התערבות טיפולית מוקדמת באוטיזם ע"ר
תוכנית ייחודית לטיפול בתינוקות ובמשפחותיהם

30
שנות מפנה
התערבות טיפולית מוקדמת באוטיזם

ערב גאלה במלאת
30 שנים למרכז מפנה
בחסות קרן מפנה שוויץ • Under the Sponsorship of the Mifne Swiss Foundation

יום חמישי | 30.11.17 | בשעה: 19:00 | מוזיאון ארץ ישראל - תל-אביב
רח' חיים לבנון 2, רמת אביב

בתכנית:
19:00 קבלת פנים
20:00 ברכות
20:45 הופעה

שלומית אהרון ושלושת הטנורים
סולני האופרה הישראלית
מפגש מרגש של קלאסיקה ישראלית ועולם האופרה

מנחת הערב: אושרת קוטלר

לרכישת כרטיסים להופעה - תרומה לעמותת מרכז מפנה
כרטיס תרומה: כרטיס ליחיד 300 ₪ | כרטיס לזוג 500 ₪

מרכז מפנה: 04-6931021 | 04-6802002 | info@mifne-autism.com | www.mifne-autism.com
קופת השרון: 03-5400551 | www.hasharon.net

האירוע בחסות:
בנק הפועלים להיות ראשון זה מחייב!
יקב הרי גליל
גביש
אנינה מטבח איטלקי
SHEMO

עגלו לטובת מרכז מפנה!
עיגול לטובה
כסף קטן משנה הרבה

מרכז מפנה (עמותה רשומה מס. 58-012-646-4), אישור מוסד ציבורי לעניין תרומות עפ"י סעיף 46 של מס הכנסה